

Täysistunto

Keskiviikko 10.9.2025 klo 14.01—19.44

2. Pääministerin ilmoitus Euroopan turvallisuudesta ja puolustuksesta

Pääministerin ilmoitus PI 4/2025 vp

Keskustelu

Puhemies Jussi Halla-aho: Päiväjärjestyksen 2. asiana on pääministerin ilmoitus Euroopan turvallisuudesta ja puolustuksesta. Pääministeri Petteri Orpon puheenvuoron jälkeen myönnän harkitsemassani järjestyksessä vastauspuheenvuoroja. Vastauspuheenvuorot varataan V-painikkeella. Keskustelulle varataan aikaa yksi tunti. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

Keskustelu

14.02 **Pääministeri Petteri Orpo** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ukraina on puolustanut itseään Venäjän täysimittaiselta hyökkäyssodalta jo 1 294 päivää. Viime päivinä olemme havainneet, miten Venäjä vain kiihdyttää drooni- ja ohjusiskujaan Ukrainaa vastaan. Viime yönä myös Ukrainan rajanaapuri Puola joutui puolustamaan ilmatilaansa Venäjän drooneilta ennennäkemättömällä tavalla. On selvää, että tuomitsemme Venäjän toimet ja annamme täyden tukemme Puolalle. Tämä keskustelu on siis ajankohtaisempi täällä tänään kuin osasimme ollenkaan odottaakaan, kun tästä sovittiin.

Aloitin kuitenkin Ukrainasta ja Ukrainan tuesta.

Olemme tukeneet Ukrainaa yhteensä 29:llä puolustusmateriaaliapupaketilla. Näiden lisäksi Ukrainalle on annettu koulutus- ja siviilipuolen tukea. Suomi on ajanut tiiviisti Ukrainan asiaa. Presidentti Stubb on tehnyt erinomaista työtä Ukrainan ja Euroopan puolesta. Suomi on mukana keskeisissä pöydissä, Ukrainan rinnalla.

Ukrainan turvallisuusjärjestelyt etenevät. Ukrainan oma armeija ja sen vahvistaminen on tässä avainasemassa. Oman vahvan puolustuksen merkityksen me suomalaiset tiedämme hyvin.

Länsi on Ukrainan tukena vahvistamassa pelotetta, ja meillä — Euroopalla — on oltava valmius toteuttaa nämä järjestelyt ripeästi, kun sen aika tulee. Suomi työskentelee osana halukkaiden koalitiota, ja on selvää, että olemme mukana valmisteilla olevissa turvallisuusjärjestelyissä. Tarkka roolimme määräytyy suunnittelun tarkentuessa. Eilen kävimme tästä yksituumaisen keskustelun parlamentaarisesti kaikkien eduskuntapuolueiden kesken, kiitos siitä.

Viestini on: Ukrainan turvallisuus on meidän turvallisuuttamme. Suomi kantaa vastuunsa Euroopan turvallisuudesta Ukrainan tukena. Samaan aikaan Suomi kantaa vastuunsa pitäen huolta omasta turvallisuudestamme, meidän omasta rajastamme.

Venäjä ei näytä minkäänlaista tahtoa saada aikaan rauhaa. Sen sijaan Venäjä yrittää asettaa ehtoja sille, minkälaiset turvajärjestelyt Ukraina voisi saada. On aivan selvää, että Ve-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 76/2025 vp

näjälle ei voi antaa veto-oikeutta tässä asiassa. Muistetaan, mistä kaikki alkoi — siitä, kun Putin lähetti joukkonsa Ukrainaan. Paras turvajärjestely Venäjälle olisi se, että Putin vetäisi sotilaansa heti pois Ukrainasta.

Meidän on paitsi tuettava Ukrainaa myös lisättävä painetta Putinia kohtaan. Se tarkoittaa ainakin seuraavia konkreettisia toimia:

1) EU:n on oltava valmis asettamaan uusia pakotteita Venäjälle sen painostamiseksi tulitaukoon. 19:ttä pakotepakettia valmistellaan.

2) Ukrainan armeijaa on vahvistettava. Yksi askel tähän suuntaan on Euroopan rauhanrahaston varojen vapauttaminen viipymättä.

3) Venäjän jäädytettyjen varojen 300 miljardin euron pääoma on käytettävä Ukrainan jälleenrakennukseen sekä armeijan vahvistamiseen.

4) Ukrainan paikka on Euroopan unionissa.

5) Ukrainan taloudellista tukea on priorisoitava. Meidän on rakennettava Ukrainalle uusi pitkäkestoinen ja kaliiberiltaan riittävän järeä tukiväline EU:n kautta. Sen mittaluokan tulisi olla vähintäänkin sama kuin nykyisen, 50 miljardia euroa.

Meidän on pidettävä huolta Suomen ja Euroopan turvallisuuden vahvistamisesta.

Kaksi viikkoa sitten komission puheenjohtaja Ursula von der Leyen vieraili jo toistamiseen Suomessa, samoin Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja António Costa, joka oli vieraanani tänään aamulla. Suomen raja on myös Euroopan unionin ja Naton raja. On yhteinen vastuumme suojella sitä. Emme me siis ole yksin. Ja meillä on selkeä visio. Euroopan pitää viidessä vuodessa tulla yksiselitteisesti niin vahvaksi, ettei Venäjälle tulisi mieleenkään lähteä testaamaan puolustustahtoaamme ja -kykyämme. Ja korostan: pallo ei saa tässä tippua, vaikka Ukrainaan saataisiin rauha — ei Euroopassa, ei Suomessa. Me suomalaiset tiedämme, että rauhan saaminen Ukrainaan ei tarkoita, että Venäjä muuttuisi.

Suomessa tiedämme myös sen, että turvallisuutta vahvistetaan paitsi vahvalla maanpuolustuksella myös kyvyllä torjua esimerkiksi hybrdivaikuttamista. Siksi panostamme yhteiskunnan kokonaisresilienssiin.

Hallitus päätti keväällä puolustusmäärärahojen tason nostamisesta vähintään kolmeen prosenttiin vuoteen 29 mennessä. Päätös oli uhkaperustainen. Hallituksen budjettiriihessä hyväksymä talousarvioesitys vuodelle 26 sisältää 6 miljardin euron uudet tilausvaltuudet puolustuksen materiaalihankintoihin. Tämä moninkertaistaa kuluvan vuoden budjetissa olevan tilausvaltuuden ja mahdollistaa Maavoimien uudistamisen välittömän käynnistämisen — uudistamisen, johon kaikki puolueet ovat puolustusselonteossa sitoutuneet.

Haagin Nato-huippukokous sopi puolustusmäärärahatavoitteen nostosta 5 prosenttiin. Tästä 3,5 prosenttia on perinteistä, niin sanottua kovaa puolustusta eli Naton vakiintuneen puolustusmenojen määritelmän mukaisia menoja. Näitä määrärahoja olemme siis lähteneet kasvattamaan. Suomen osalta kyse on puolustusministeriön hallinnonalan budjetista eli puolustusbudjetista. Lisäksi tähän lasketaan Naton määritelmän mukaisesti ulkoministeriön osuus kriisinhallinnan menoista, osa Rajavartiolaitoksen menoista sekä puolustushallinnon eläkkeet. Kyse on valtion budjettirahoituksesta.

Puolustusmenotavoitteen puolentoista prosentin osuus herätti keskustelua ennen Nato-huippukokousta. Tähän kuuluvat menot, joita käytämme puolustusta ja turvallisuutta tehostaviin kohteisiin, kuten varautumiseen, puolustuksen innovaatiotoimintaan tai puolustusteollisen perustamme vahvistamiseen. Samoin tähän kuuluvat Naton suunnitelmien tai kansallisten suunnitelmien toimeenpanoon tarvittavan infran rakennus- ja ylläpitomenot, kuten sotilaallisen liikkuvuuden menot. Tähän sisältyvät myös kriittisen infrastruktuurin

Pöytäkirjan asiakohta PTK 76/2025 vp

suojaamiseen liittyvät menot, mukaan lukien vedenalainen infra ja avaruus. Tähän prosenttilukuun voidaan laskea myös kaksikäyttötuotteet, mikäli niillä on linkitys puolustukseen ja turvallisuuteen. Paljon on sellaista, jota varautumisen supervalta Suomi on jo tehnyt.

Me kävimme kevään aikana puolustusmäärärahoista myös parlamentaarista keskustelua. Olen pitänyt tätä erittäin tärkeänä. Nämä sitoumukset eivät sido vain tätä hallitusta, vaan seuraavaa ja sitäkin seuraavia. Turvallisuutemme kannalta keskeisissä kysymyksissä on aivan keskeistä, että meillä on mahdollisimman yhtenäinen näkemys ja tahtotila yli puoluerajojen. Siksi puolustusministeriö asettaa parlamentaarisen työryhmän käymään läpi maanpuolustuksen pitkän aikavälin tarpeita ja kehittämistä. Tämä nimeämispyyntö on tulossa lähiviikkoina. Työn tarkoituksena on antaa eduskunnalle selkeä ja totuudenmukainen kuva uhkasta, maanpuolustuksen nykytilasta ja tulevaisuuden tarpeista ja antaa perusteet eduskunnalle sen päättäessä puolustusmenoista, siis siitä, mihin lisämiljardit käytetään.

Parlamentaarisisissa keskusteluissa on tullut esille myös kysymys siitä, osaammeko tehdä oikeita päätöksiä, oikeita valintoja, kun Ukrainasta opimme sodankäynnin olevan koko ajan muutoksessa. Meidän on panostettava uusiin teknologioihin. Samaan aikaan on muistettava, että perinteiset sodankäynnin lainalaisuudet eivät ole poistuneet mihinkään. Tämä on myös parlamentaarisen työryhmän tarkoitus: luoda luottamus siihen, että kun investoimme miljardeja ja miljardeja suomalaisten yhteisiä rahoja, se tehdään viisaasti.

Se, mistä nämä rahat otetaan, ei ole tämän ryhmän tehtävä. Hyvinvointiyhteiskunnan rahoitus on osa parlamentaarista keskustelua sitoutumisesta velkaantumisen taittamiseen sekä kansallisen finanssipoliittisen lainsäädännön uudistamiseen. Siinä ryhmässä keskustellaan, millainen velkakestävyys pohjoismaisella hyvinvointiyhteiskunnalla tulisi olla ja millaisin askelin sitä kohti suuntaamme.

Me tiedämme, että keinoista eri puolueilla on erilaisia näkemyksiä. Toiset painottavat verotusta, toiset menojen kasvun hillintää. Kaikki varmasti toivomme talouden kasvua ja työllisyyden vahvistumista. Keinoista pitää kullakin hallituksella jatkossa olla vapaus valita. Tärkeintä on, että voisimme löytää yhteisen näkemyksen uskottavasta polusta kohti julkisen talouden tilaa, joka kestää myös kriisitilanteet.

Naton Haagin huippukokouksessa todettiin Venäjän muodostavan liittokunnalle pitkäaikaisen uhan. EU:n puolustuksen rahoittamisen lähtökohdaksi on otettu Venäjän pysyvään uhkaan vastaaminen. Mahdollinen rauha antaa myös Putinin Venäjälle tilaisuuden kerätä voimiaan.

Eurooppaa puolustetaan ensisijaisesti täällä itäisellä reunalla, ja sen pitää näkyä vahvasti EU:n rahoituksessa. Meidän on oltava avoimia ratkaisuille, jotka tekevät Suomesta tässä nettosaajan. Euroopassa on vaadittu taloudellista solidaarisuutta, ja sitä on myös annettu. Nyt on turvallisuudessakin solidaarisuuden aika.

Budjettineuvottelut jatkuvat seuraavat kaksi vuotta. Vaikuttamistyön tuloksena komission ehdotuksessa on annettu erityistä painoarvoa niille maille, joilla on yhteistä maarajaa Venäjän kanssa. Suomen erityinen asema Venäjän rajanaapurina on tunnistettu: seuraavassa monivuotisessa budjetissa Suomelle on esitetty 1,6 miljardia euroa rahoitusta rajaturvallisuuteen — yli miljardin lisäys. Rahoituksella voidaan turvata myös itäisen ja pohjoisen Suomen elinvoimaa. Se on keskeinen osa kokonaisturvallisuuttamme.

Arvoisat edustajat! On ollut todella hyvää keskustelua. Meillä on ollut tapana hakea yksituumaisuutta keskeisissä ulko- ja turvallisuuspolitiikan kysymyksissä. Uskon, että löydämme myöskin niitä tänään.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 76/2025 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia, pääministeri. — Edustajat voivat nyt pyytää minuutin vastauspuheenvuoroja painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Vikman, olkaa hyvä.

14.13 Sofia Vikman kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Aamun tapahtumat alleviivaavat sitä, että Euroopalla on viimeinen hetki vahvistaa omaa puolustustaan. Näitä pitkäjänteisiä päätöksiä ei voi enää siinä vaiheessa tehdä, kun suorituskykyä jo tarvitaan. Näemme nyt, kuinka Venäjä testaa Nato-maita. Euroopan puolustuskykyä täytyy edelleen vahvistaa Venäjän uhan torjumiseksi, ja siksi turvallisuuteen tarvitaan taloudellisia panostuksia.

Suuri kiitos pääministerille ja hallitukselle määrätietoisesta työstä tämän asian puolesta niin Suomessa kuin EU:n ja Naton pöydissä. Hallitus panostaa voimakkaasti turvallisuuteen. Erityisen tärkeää on ollut myös se, että hallitus on onnistunut vaikuttamistyössään sen puolesta, että EU:n turvallisuuspanostukset kohdentuvat nyt voimakkaasti itäisille rajoille, mikä hyödyttää Suomea ja toki myös esimerkiksi Puolaa. Turvallisuus maksaa, [Puhemies koputtaa] mutta sen puute maksaa vielä enemmän.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Rydman, olkaa hyvä.

14.15 Wille Rydman ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämän yön ja aamun tapahtumat alleviivaavat sitä seikkaa, että sota todellakin on Euroopassa emmekä me voi tyydyttäytyä tai tuudittautua sen tunteen varaan, että sota pysyttelisi ainoastaan Ukrainan rajan sisäpuolella. Venäjä testaa Euroopan puolustuskykyä ja Naton puolustustahtoa. Kuten Puolan tapauksessa näimme, uhka saattaa tulla yllättäen, odottamatta, ja se saattaa tulla ilmasta.

Suomi on ollut hyvinkin ajan tasalla, ja olemme tilanneet maahamme maailman parhaan ilmatorjuntajärjestelmän, Daavidin lingon Israelista. Tämä on erinomaisen hyvä asia, ja on tärkeää, että vahvistamme puolustuskykyämme myös tältä osin. Tässäkin salissa on kuitenkin leikitelty Suomen turvallisuudella ja vaadittu tämän kaupan perumista. Arvoisa herrä pääministeri, kyllähän hallitus pitää hyvistä suhteistaan huolen jatkossakin Israeliin, jotta varmistamme sen, että saamme tämän Daavidin lingon käyttöömme mahdollisimman pikaisesti?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Koskinen, olkaa hyvä.

14.16 Johannes Koskinen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pääministerin ilmoituksessa oli paljon yhteistä myös sosiaalidemokraattien ajattelulle. Meidän pitää vahvistaa Suomen puolustamiskykyä ja eurooppalaista puolustusta, myös eurooppalaista puolustusteollisuutta, että myös tätä suvereenia autonomiaa lisätään maailman mitassa turvallisuutta arvioitaessa. Näistä on hyvin laaja yksimielisyys, ja sitä on syytä vaalia jatkossakin.

Yksi kohta jäi kuitenkin askarruttamaan. Kun näitä isoja, mittavia panostuksia puolustukseen Suomikin osaltaan ja Nato-velvoitteiden mukaisesti tekee, niin kyllä sen osana on myöskin se, että sen rahoittamiseen tarvitaan laajaa kansallista konsensusta ja myös uusia keinoja tarvittaessa, että sitä ei kytketä tähän muutoinkin vaikeaan taloustilanteeseen, sen ratkaisuun pelkästään, vaan myös siinä puolustuksen rahoittamisessa, samalla kun sen si-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 76/2025 vp

sällöstä löytyy kansallinen yksimielisyys, haetaan yksimielisyys sitten myös sen rahoituskeinoista.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kaikkonen, olkaa hyvä.

14.17 Antti Kaikkonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Keskustelu Euroopan turvallisuudesta ja puolustuksesta on juuri tänään ehkä ajankohtaisempi kuin osumme etukäteen arvioidakaan. Ilmatilaloukkaus suurella määrällä drooneja Puolan ilmatilassa on erittäin vakava testi Puolalle ja samalla Natolle. Nähdäkseni pöydällä on perusteet Naton 4 artiklan aktivoimiselle. Tällaista toimintaa ei yksinkertaisesti voi hyväksyä. Tämä ei käy.

Arvoisa puhemies! Oli perusteltua, että Puola ja Nato suojasivat ilmatilaansa päättävällä tavalla. Tapahtunut on selvitettävä perusteellisesti mutta ripeästi. Samalla on jatkettava ponnisteluja tulitauon ja rauhan aikaansaamiseksi Ukrainaan, vaikka se aika kaukaiselta juuri tänään näyttääkin. Tarvitaan vahvempaa kansainvälistä painetta Venäjän toimintaa kohtaan, ja etenkin Yhdysvalloilla on tässä ratkaiseva rooli. Olisi jo korkea aika saada rauha jälleen Eurooppaan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Virta, olkaa hyvä.

14.19 Sofia Virta vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitokset pääministerille tiedoksiannosta, ja oppositiopuolueen puheenjohtajana kiitokset myös siitä yhteistyöstä, jota meidän suuntaamme on koko ajan tehty.

Viime yönä tosiaan koko Eurooppa sai järkyttävällä tavalla taas muistutuksen siitä, että Venäjä todella on pysäytettävä Ukrainassa, työnnettävä pois Ukrainasta. Suomi ja suomalaiset eivät sellaista muistutusta olisi tarvinneet. Meille on ollut koko ajan selvää, että Venäjä on pysäytettävä. Se tarkoittaa lisää tukea: taloudellista, sotilaallista, humanitääristä. Se tarkoittaa entistä kovempia pakotteita. Se tarkoittaa aktiivista vaikuttamista jatkossakin sen puolesta, että Yhdysvallat ymmärtää, miten tärkeää heidät on pitää mukana. Tarvitaan tulitauko, tarvitaan rauha, ja se on kiinni Venäjästä.

On välttämätöntä, että Suomi on näissä turvallisuusjärjestelyiden suunnittelussa mukana. Kiitokset siitä, että tätä on aktiivisesti edistetty. Venäjä ei saa voittoa. Venäjälle on tehtävä selväksi, että voimalla ei saa, mitä haluaa, ja siksi vihreät tukevat Suomen valtiojohtoa tässä työssä. Tuemme siinä, että Ukrainan tukea jatketaan. Tuemme siinä, että turvallisuusjärjestelyitä suunnitellaan, Venäjää painostetaan ja myös kokonaisturvallisuutta monipuolisesti vahvistetaan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Honkasalo, olkaa hyvä.

14.20 Veronika Honkasalo vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On selvää, että Euroopan on osoitettava, että se tukee Ukrainaa yhtenäisesti ja vahvasti. Toistaiseksi kriittisin ja oleellisin turvallisuusjärjestely on nimenomaan Ukrainan oman puolustuksen tukeminen, aivan niin kuin pääministeri Orpokin totesi. Putin ei ole osoittanut aitoa halua rauhaan, ja tilanne on edelleen sama. Venäjä voisi lopettaa aggressiivisen hyökkäyssotansa heti tänään, mutta sen sijaan sen toimet osoittavat jotain aivan muuta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 76/2025 vp

Nykyisessä ulko- ja turvallisuuspoliittisessa tilanteessa Euroopalta tarvitaan entistä vahvempaa yhtenäisyyttä, ja Suomen pitää olla tätä aktiivisesti mukana rakentamassa. Suomen ja suomalaisten turvallisuus on aivan ensisijaisen tärkeää, ja Suomi on pitänyt hyvää huolta omasta puolustuksestaan, ja niin tulee olla jatkossakin. Kansallisen yhtenäisyyden rakentamisen näkökulmasta on erittäin tärkeää, pääministeri Orpo, että myös eduskunta pidetään tiiviisti mukana tässä työssä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ledamot Biaudet, varsågod.

14.21 **Eva Biaudet r** (vastauspuheenvuoro): Herr talman! Kiitos pääministerille vahvasta puheesta. On ihan selvää meille kaikille, ja uskon, että Suomessakin kaikki kansalaiset kokevat hyvin vahvasti sen, että Ukrainan turvallisuus on myös meidän turvallisuutta ja että meidän tulee kantaa yhteistä vastuuta vielä vahvemmin siitä, että voimme lopettaa sodan ja Venäjän aggressiivisen toiminnan ja sodan Ukrainassa mutta myös ulkopuolella.

Olemme tyytyväisiä myös siihen, kun pääministeri puhui siitä, että tulevaisuuden puolustusmenojen ohjaaminen ja allokointi on koko kansan asia ja vaatii laajasti yhteisymmärrystä ja erilaisten ryhmien mukanaoloa. Ajattelen myöskin, että naisilla on tärkeä tehtävä tässä pohtia, että mikä se on, mikä turvaa rauhan ja rakentaa rauhaa Ukrainan jälleenrakentamisessa, ja että mikä pitää meidät vahvana ja puolustustahdon vahvana. — Kiitoksia tästä puheesta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Päivi Räsänen, olkaa hyvä.

14.22 **Päivi Räsänen kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ukrainan kansan kärsimystä ja Venäjän jatkuvaa ja kiihtyvää aggressiota on tuskaista seurata päivästä, kuukaudesta ja vuodesta toiseen, ja nyt vielä nämä viime yön tapahtumat, joissa aggressiot ovat laajentuneet EU- ja Nato-maahan.

Pääministerin suuntaviivat ovat oikeat, ja haluan tässä antaa tunnustuksen niin pääministerille, ulkoministerille, hallitukselle kuin tasavallan presidentille erinomaisen hyvästä työstä tässä asiassa.

Euroopan rauhanrahaston, minkä pääministeri mainitsi, oikea osoite tässä tilanteessa on todellakin Ukrainan armeijan vahvistaminen, joka puolustaa koko Euroopan rauhaa, myös omaa isänmaatamme. On valtavan arvokasta, että tänä aikana puolustus- ja turvallisuuspolitiikasta yli hallitus- ja oppositiorajan perusnäkemykset näyttävät näin yhtenäisiltä, ja iloitsen kaikista niistä puheista, joita jo tähän saakka on tässä salissa kuultu.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Autto, olkaa hyvä.

14.24 **Heikki Autto kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kiitos pääministerille erittäin tärkeästä ja ajankohtaisesta ja sisällöllisesti varsin kiitettävästä ilmoituksesta.

On todella tärkeää, että Suomella on pitkä linja maanpuolustuksessa ja turvallisuuden rakentamisessa, ja siltä pohjalta meidän on hyvä myös tässä ajassa turvallisuutta täällä Pohjolassa ylläpitää.

Suomi joutuu tietysti muiden liittolaismaidensa tavoin tekemään tässä tilanteessa huomattavan suuret taloudelliset satsaukset siihen, että puolustuskykyä entisestään tehoste-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 76/2025 vp

taan, ja tästä on konkreettisesti osoituksena tuo juuri hallituksen budjettiriihessä päättämä Puolustusvoimien tilausvaltuuksien kuuden miljardin euron kasvattaminen tuleville vuosille.

Kiitos pääministerille myös siitä ilmoituksesta, että valtioneuvosto tulee asettamaan parlamentaarisen ryhmän käsittelemään sitä, että näillä suurilla taloudellisilla satsauksilla saadaan mahdollisimman paljon [Puhemies koputtaa] vaikutusvaltaa puolustuksemme vahvistamisessa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Immonen, olkaa hyvä.

14.25 Tomi Immonen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pääministeri luetteli erinomaisia toimenpiteitä Ukrainan tukemiseksi ja tuon sodan päättämiseksi. Euroopan ja Suomen turvallisuus riippuu osin tuosta Ukrainan sodan lopputuloksesta.

Meidän on jatkettava Ukrainan tukemista nyt ja osoitettava, että emme hyväksy Venäjän raakalaismaista sota, ja meidän on osoitettava myös päättäväisyyttä ja ennakoitava omaakin tulevaisuutta. Tälläkin hetkellä Venäjän asevoimat parantavat, rakentavat sotilastukikohtia ihan itärajamme naapurissa.

Kun Ukrainan sota joskus päättyy, 900 000 sodan kovettamaa ja traumatisoimaa sotilasta sijoitetaan jonnekin, osa heistä meidän lähialueille. Siksi meidän täytyy katsoa omaakin turvallisuutta muutaman vuoden päähän ja panostaa siihen, juuri kuten hallitus on hienosti tällä hetkellä tehnyt. On hyvä, että ilmatorjuntaa, Daavidin linkoa, vastaavanlaisia suorituskkyjä meille hankitaan oman turvallisuutemme vuoksi, jotta lennokit eivät lennä [Puhemies koputtaa] suomalaisessa ilmatilassa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kari, olkaa hyvä.

14.26 Mika Kari sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Haluan ensimmäiseksi kiittää, pääministeri, teitä ja puolustusministeriä tästä pitkän aikavälin puolustuksemme parlamentaarisesta työstä ja sen käynnistämisestä. Olen tästä teidän molempien kanssa matkan varrella keskustellut ja esittänyt tätä useamman kerran, ja nyt on vilpittömän kiitoksen aika.

Venäjän toimet nyt eilisyön aikana Puolassa, drone-iskut, jotka ovat nyt laajentuneet, lisäävät myös eskalaation riskiä. Vielä emme tiedä, ovatko Venäjän iskut niin sanottuja vahinkoja vai keino testata Naton yhtenäisyyttä. Varmaa kuitenkin on se, että tämä testi tulee nyt Venäjän puolelta myös tehtyä ja mitattua.

Olette, arvoisa pääministeri, varmaan tämän päivän aikana keskustellut kollegoidenne kanssa. Onko teillä jo kuvaa, millä tavalla Nato aikoo tähän Venäjän provokaatioon vastata? Kyseessä on kuitenkin, on se tahaton tai tarkoituksellinen, keino testata [Puhemies koputtaa] myös puolustusliittoa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hanna Räsänen, olkaa hyvä.

14.27 Hanna Räsänen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pääministeri, haluan myös omasta puolestani kiittää tästä erittäin tärkeästä ja ajankohtaisesta keskustelusta.

Pääministeri viittasi puheenvuorossaan Ursula von der Leyenin vierailuun Suomessa, ja kuten sanoittekin, hän myös totesi, että koheesiopolitiikka antaisi mahdollisuuksia myös

Pöytäkirjan asiakohta PTK 76/2025 vp

itärajan maakunnille ja itäiselle Suomelle käyttää näitä varantoja, ja myös pääministeri on korostanut monessa otteessa Itä-Suomen merkitystä ja tärkeyttä. Nyt kuitenkin ilmeisesti näitä rakennepolitiikan rahoja, eli näitä rahoja, mitä maakunnat voivat käyttää tärkeään aluekehitykseen, ollaan myös käyttämässä tähän sotilaalliseen liikkuvuuteen ja kaksikäyttötuotteisiin. Nyt niillä alueilla ja niissä maakunnissa, missä mahdollisesti tällaista, aivan itärajalta, ei ole mahdollista toteuttaa, on huoli, että jos nämä rahat viedään pois sieltä alueilta, niin voidaanko niitä sitten kompensoida jollakin muulla tavalla alueille. Esimerkiksi omasta kotimaakunnastani Pohjois-Karjalasta lähtisi laskennallisesti 11 miljoonaa euroa rahoitusta, mutta varmaan hallitus on näitä kyllä kompensoimassa meille jollain tavalla.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Tynkkynen, olkaa hyvä.

14.28 Oras Tynkkynen vihr (vastauspuheenvuoro): Kiitos, puhemies! Ja kiitos, pääministeri: Suomen pitää olla mukana Ukrainan turvallisuusjärjestelyissä, niin kuin hyvin totesitte, ja se pitää tehdä mielellään mahdollisimman pian ja mahdollisimman vahvasti. Mutta kyllä ne vahvimmat Ukrainan turvatakuut ovat vahva Ukraina ja heikko Putinin diktatuuri, ja molemmissa Suomella ja Euroopalla ja vapaalla maailmalla voi olla tärkeä rooli. Meidän pitää Suomessa olla vahvistamassa Ukrainaa. Palasin itse Ukrainasta kaksi viikkoa sitten, ja näin siellä lähiöissä tuhottuja Venäjän pommittamia asuinrakennuksia. Vietin väestönsuojassa aikaa ilmahälytysten soidessa, ja se tarve Ukrainan puolustuksen vahvistamiselle on ilmeinen.

Tämä pääministerin esiin nostama jäädytettyjen varojen ohjaaminen Ukrainan tukeen on erittäin kannatettava tavoite. Me voimme ja meidän pitää heikentää Putinin diktatuuria ja sotataloutta kieltämällä kaiken energian tuonti vihdoin Euroopan alueelle laskemalla öljyn hintakatkoa, puuttumalla tiukemmin Venäjän varjolaivaston toimintaan ja myös patoamalla länsiteknologian päätyminen venäläisiin ohjuksiin, jotka satavat ukrainalaisten ylle.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Furuholm, olkaa hyvä.

14.29 Timo Furuholm vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluan toistaa jo täällä kuullun näkemyksen siitä, että Ukrainan jatkuva tukeminen on tärkeä ja ajankohtaisin turvallisuusjärjestely niin Ukrainan itsensä kuin koko Euroopan mutta myös Suomen turvallisuuden näkökulmasta.

Kuten aamun uutisetkin jo osoittivat, ei Putin halua tai etsi aktiivisesti rauhaa aloittamaansa hyökkäyssotaan, vaan aggressiot tuntuvat lähinnä kiihtyvän. Tässä ympäristössä korostuu tietenkin Ukrainan kyky vastata näihin aggressioihin mutta myös se, että Ukraina luottaa lännen antamaan tukeen.

Arvoisa puhemies! Tästä huolimatta on tärkeää, että Suomi on mukana seuraavaan askeleeseen valmistautumisessa, etenkin mitä tulee sen aikaisiin turvallisuusjärjestelyihin. Kun rauha joskus saavutetaan, niin on Euroopan yhteisin ponnistuksin tehtävä kaikki, että tämä rauha on mahdollisimman kestävä. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Heinonen, olkaa hyvä.

14.31 Timo Heinonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! On hyvä, että Suomi on mukana Ukrainan tulevisissa turvatakuissa, mutta parhaat turvatakuut saadaan ai-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 76/2025 vp

kaan vahvistamalla Ukrainan omaa puolustusta mahdollisimman paljon. Pakotteet Venäjän veriöljyä ostaville maille: saadaankohan niitä koskaan voimaan? Niiden aika olisi tänään mieluummin kuin huomenna.

Arvoisa puhemies! Pääministeri Orpo, kuten sanoitte, Puolan tapahtumat ovat huolestuttavia. Venäjän toimet ovat tuomittavia ja vaarallisia. Mediatiedot yli 20 droonista ja jopa yhdestä ohjuksesta Nato-maahan huolestuttavat monia. Euroopan ja Nato-maiden tulee vahvistaa yhteistä ilma- ja ennen muuta drone-puolustusta.

Arvoisa pääministeri, aika moni Suomessa tällä hetkellä on huolestunut tilanteesta. Mikä on teidän viestinne suomalaisille, joita huolestuttaa tämä tilanne, mitä Euroopassa tällä hetkellä tapahtuu?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Junnila, olkaa hyvä.

14.32 **Vilhelm Junnila ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! ”Isänmaamme turvallisuus on korkein prioriteettimme.” Näin totesi Suomessakin juuri vierailut Puolan presidentti Karol Nawrocki. Suomen suvereniteetti, alueellinen koskemattomuus ja kansalaisten turvallisuus ovat ehdottomasti korkeimpia prioriteetteja myös meillä.

Pääministeri toivoi, että löytäisimme yhteisen näkemyksen tärkeissä ulko- ja turvallisuuspoliittisissa asioissa, kuten Ukrainan turvallisuusjärjestelyissä. Tämä on tärkeä lähtökohta. Vetoan, että yhteinen näkemys löytyy myös Suomen omista turvallisuusratkaisuista. On tärkeää, että maamme puolustuskykyä vahvistetaan turvallisuuspoliittisista tarpeista. Daavidin linko ja vastaavat järjestelmät ovat äärimmäisen tärkeitä omalle puolustuskyvyllemme. Toivon todella, että näitä ei altisteta kansainvälisille ilmiöille tai identiteettipoliittisille irtiotoille.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lindtman, olkaa hyvä.

14.33 **Antti Lindtman sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Viime yön tapahtumat Ukrainassa ja Puolassa ovat jälleen kerran kylmä herätys ja muistutus siitä, minkä takia Ukrainaa on tuettava ja minkä takia Euroopassa puolustus on laitettava kuntoon ja minkä takia myös Suomessa on tärkeää, että otamme tässä määrätietoiset ja päättäväiset askeleet ennen kaikkea yhdessä, laajalla yhteistyöllä.

Puolan ilmatilan loukkaaminen syvälle Puolan ilmatilaan Venäjän toimesta on äärimmäisen vakava ja kaikin tavoin tuomittava teko. On tärkeää, että niin Nato-maat kuin EU-maat reagoivat tähän päättäväisesti ja reagoivat tähän yhdessä. Ikävä tosiasia on, että kaikista rauhanneuvottelupyrkimyksistä huolimatta Venäjä ei ole osoittanut minkäänlaisia pyrkimyksiä todelliseen rauhaan vaan päinvastoin: kiihdyttämällä ilmaiskuja Ukrainassa ja myöskin nyt loukkaamalla Puolan ilmatilaa, venäläiset droonit syvällä Puolan ilmatilassa, nämä toimet kiihdyttävät ja eskaloivat tilannetta. [Puhemies koputtaa] On tärkeää, että EU toimii. Drooni-puolustusjärjestelmästä tarvitaan päätökset EU-tasolla, [Puhemies koputtaa] ja katseet kohdistuvat myös Yhdysvaltoihin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Savola, olkaa hyvä.

14.34 **Mikko Savola kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Suomi on kansantalouteensa nähden tukenut Ukrainaa paljon, ja se saa myös kiitosta, kun Ukrainas-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 76/2025 vp

sa käy ja ukrainalaisten kanssa keskustele. Venäjä on kiihdyttänyt hyökkäyksiä Ukrainaan, ja se iskee siviilikohteisiin ja viimeksi jopa Ukrainan hallituksen rakennuksiin keinoja kaihtelematta.

Viime yönä Venäjä loukkasi räikeästi Puolan ilmatilaa suurella määrällä lennokkeja, mutta Puolan puolustusvoimat toimivat tehokkaasti ja nopeasti. Naton ilmatila on loukkamaton, ja kaikkiin loukkauksiin on vastattava hyvin määrätietoisesti.

Juuri nyt ja edelleen Ukraina tarvitsee enemmän ja voimakkaampaa apua kuin koskaan. Ukrainan turvallisuus ja tulevaisuus kytkeytyvät koko Euroopan turvallisuuteen.

Arvoisa puhemies! Herra pääministeri, viesti Ukrainasta on: tarvitaan lisää ja vahvempaa ilmapuolustusta, tarvitaan lisää ammuksia. Ukraina tarvitsee näitä. Kuinka näette tämän tukikoalition mahdollisuudet lisätä tukea Ukrainalle niin ilmapuolustuksen osalta kuin ammusten osalta, [Puhemies koputtaa] jotta Ukraina pystyy puolustautumaan?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Linnell, olkaa hyvä.

14.36 Jarno Linnell kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä tässä nyt on oltava raatorehellinen. Venäjä ei halua rauhaa, ja sen tulee olla myöskin tämän pohdinnan lähtökohta. Kuten täällä on tullut moneen kertaan esille, niin päinvastoin: viimeisen viikon aikana olleet Venäjän teot osoittavat aivan toisenlaista tahtotilaa. Iskut siviilikohteisiin, hallintorakennuksiin, rintamille, Nato-maaperälle puhuvat todellista kieltä. Ja kun me täällä mietimme, miltä Suomen, Euroopan ja meidän lasten turvallisuuden tulevaisuus näyttää, niin siitä taistellaan tänään Ukrainassa ja luultavasti huomennakin. Ja kuten pääministeri oivallisesti totesi, Ukrainan turvallisuus on meidän turvallisuuttamme. Se yksi asia, mikä tässä hetkessä korostuu, on sekä Naton sisällä että meillä Suomessa päättäväinen ote. Me osoitamme, että me huolehdimme turvallisuudesta, ja me myös päättäväisemmin vastaamme koko puolustusliiton osalta tällaisiin provokaatioihin, mitä viime yönä on nähty. Mutta päättäväisyyttä on minun mielestäni myöskin se, mikä oli erittäin tärkeä avaus pääministeriltä, [Puhemies koputtaa] että näitä asioita me vahvasti pohdimme yli puoluerajojen, [Puhemies koputtaa] yli hallitus—oppositio-rajojen, parlamentaarisesti.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Antikainen, olkaa hyvä.

14.37 Sanna Antikainen ps (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa herra puhemies! Kiitos pääministerille ja kiitos hallitukselle. Tällä hallituksella on todellakin ensisijaisena Suomen ja suomalaisten turvallisuus. On hyvä muistaa, ettei tämä Venäjän uhka tule poistumaan aivan heti, vaikka Ukrainaan saataisiinkin rauha: pari kolme vuotta, ja se on kyenyt vahvistamaan sotavoimansa takaisin entisenlaiseksi ja siitä yhä vahvemmaksi. Kannattaa muistaa kaikkien tässäkin salissa, että se on nyt sotatalouden tilassa, ja se ei voi oman sisäisen turvallisuutensa takia sitä noin vain pysäyttää.

Arvoisa puhemies! Kiitän pääministeriä pohjoiskarjalaisena siitä, että mainitsitte Itä- ja Pohjois-Suomen. Haluan yleisesti sanoa, että juurikin nämä rajamaakunnat ovat niitä, jotka ovat etulinjassa — pohjoiskarjalaisena voin sanoa, että me pohjoiskarjalaiset olemme etulinjassa — ja tyhjentyvät rajamaakunnat ovat monipuolinen turvallisuusuhka. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Tuppurainen, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 76/2025 vp

14.38 Tytti Tuppurainen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Me olemme nyt taas entistä syvemmällä epävarmuuden ajassa. On ilmeisen helppoa todeta, että Venäjä on syypää tähän uuteen eskalaation vaiheeseen, mutta siitä huolimatta meidän on omat johtopäätöksemme vedettävä kylmänviileästi ja ennen kaikkea yhtenäisesti. On erittäin tärkeää, että liittolaiset löytävät artiklan 4 konsultaatiossa yhteisen päättäväisen tavan vastata tähän Venäjän toimintaan. Sotapropaganda, sotapuhe, Venäjältä on kovaa, ja mikä pahinta, puheet ja teot vastaavat toisiaan. Euroopan on vastattava tähän yhtenäisesti. Tässä epävarmuudessa varmaa on vain kolme: meidän tulee jatkaa tukeamme Ukrainalle, meidän tulee asettaa entistä kovempia taloudellisia pakotteita Venäjälle ja meidän tulee vahvistaa sekä isänmaamme Suomen että mantereemme Euroopan turvallisuutta. Tämä meidän on tehtävä, ja on tärkeää, että olemme yhdessä Ukrainan turvallisuusjärjestelyissä ja tämä sali osoittaa sitä päättäväisyyttä, jota me voimme odottaa muulta Euroopalta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Pauli Kiuru, olkaa hyvä.

14.39 Pauli Kiuru kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Vuonna 2017 Suomen täyttäessä 100 vuotta teemana oli Yhdessä — Tillsammans. Se oli hyvä teema, ja sillä teemalla on hyvä jatkaa, niin kuin jatkamme Suomessa, ja sitä yhtenäisyyttä kaivataan nyt Natossa ja EU-maissa.

Se, mitä tapahtui Puolassa, ei voinut olla vahinko. Jokainen ymmärtää, että niin iso määrä aseita Puolan ilmatilaan ei voi olla vahinko. Se on tietoisista, tahallista provokaatiota, joka kertoo surullista kieltä siitä, mitä Venäjä tällä hetkellä tekee: halutaan ärsyttää, halutaan lisätä kierroksia tähän kaameuteen, ja mitään todellista tahtoa tulitaukoon, saati rauhaan, ei ole olemassa. Sota jatkuu niin kauan kuin Venäjä haluaa sitä jatkaa, ellei Venäjää pysäytetä.

Se, mitä Suomi on päättänyt esimerkiksi Maavoimien hankinnoista, on oikea linja. Meillä on EU-raja, meillä on Nato-raja, ja tietysti oma itsenäisyys turvattavana. Näiden pohjalta [Puhemies koputtaa] on syytä jatkaa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Eerola, olkaa hyvä.

14.41 Juho Eerola ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Haluan myös omalta osaltani kiittää pääministeriä tästä ilmoituksesta. Paljon osuvampaa päivää ei olisi voinut sattua.

Otan esille nämä pakotteet. Näillä talouspakotteilla, joista paljon on puhuttu, Venäjän sotakone olisi mahdollista pysäyttää, mutta näin ei ole kuitenkaan tapahtunut. Maailman suurimmalta huoltoasemalta virtaa yhä vieläkin öljyä ja kaasua Intian tapaisiin maihin, joista se sitten taas myydään edelleen lukuisiin Euroopan maihin.

No, Suomi on hienosti tämän ymmärtänyt, mutta valitettavan monet muut Euroopan maat ostavat yhä vieläkin venäläistä energiaa. Millä ihmeellä saisimme muutoksen tähän?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kokko, olkaa hyvä.

14.42 Jani Kokko sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Euroopan riippumattomuus Yhdysvalloista edellyttää rahaa, osaamista ja teknologiaa, ja sitä meillä Euroopassa kyllä riittää, kuten viime vuosien aikana on nähty, ja puolustukseen on panostettu merkit-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 76/2025 vp

tävästi. Mutta se vanha viisaus, minkä Jean-Claude Juncker aikanaan totesi, että siinä, missä amerikkalaiset pärjäävät yhdellä taistelupanssarivaunulla, on Euroopalla niitä 14 ja Euroopalla on enemmän helikopterivalmistajia kuin hallituksia, jotka niitä voisivat tilata. Tämä on ehkä karkea kuvaus mutta osoittaa kyllä sen, että Euroopassa tämän puolustusteknologian yhteensovittaminen ja skaalaaminen on erittäin tärkeää, jos me haluamme saada ne kaikista parhaimmat kyvykkyydet käyttöön riippumatta siitä, mistä jäsenmaista ne tulevat. Tämä varmasti on myös eurooppalaisten veronmaksajien mieleen, että heidän rahojaan käytetään erittäin tehokkaasti.

Millä tavalla te, arvoisa pääministeri, aiotte ajaa tätä linjaa erityisesti Euroopan unionissa ja liittolaisten kesken, että tämä irtikytkeminen esimerkiksi Yhdysvalloista ja sen riippuvuuden vähentäminen ei tule tapahtumaan niin, että tullaan vain Euroopan [Puhemies koputtaa] suurten jäsenmaiden mielen mukaan menemään eteenpäin?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Ovaska, olkaa hyvä.

14.43 **Jouni Ovaska kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tämä oli Venäjältä erittäin suuri virhe. Se, mitä meidän pitää tästä johtopäätöksenä vetää, on se, että Euroopan yhteistä ulko-, turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaa tiivistetään ja Nato lisää läsnäoloaan myös sen itäisellä sivustalla. Me olemme täällä Euroopassa Venäjän naapurissa huomanneet, että sieltä saattaa tulla mitä tahansa, mutta se, mihin tänä aamuna Puolassa herättiin, varmasti herätti myös muut eurooppalaiset ajattelemaan, että entäpä jos seuraavana ovatkin Baltian maat, entäpä jos Suomi tai joku muu Venäjän rajanaapuri? Tämä ymmärrys pitää saada leviämään Euroopan unionissa entistä paremmin, ja silloin päästään niihin keskusteluihin, mihin edustaja Kokkokin viittasi: mitä Eurooppa voi tehdä yhdessä enemmän? Me emme ole olleet tarpeeksi hereillä yhtenäisenä Euroopan unionissa. Suomi, Baltian maat, Puola ovat näyttäneet johtajuutta, mutta se viesti pitää saada vielä isompiin neuvottelupöytiin, ja se pitää myöskin saada tuonne Yhdysvaltoihin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Harjanne, olkaa hyvä.

14.44 **Atte Harjanne vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos pääministerille ilmoituksesta, valitettavankin ajantasaisesta sellaisesta, ja päättäväisestä puheesta. Venäjän räikeä ilmatilan loukkaus Puolassa on asia, johon, aivan kuten tässä moni kollega on todennut, on vastattava päättäväisesti, analyyttisesti ja yhteisesti. Samaan aikaan Venäjän ohjus- ja droonisota Ukrainassa kiihtyy ja on kiihtynyt, ja totta kai meidän täytyy Ukrainaa auttaa torjumaan se uhka osana Ukrainan tukea. Rehellistä lienee myöntää, että oikeasti tehokas ja mielestäni ei lainkaan eskaloiva tapa olisi osallistua siihen läntisessä Ukrainassa länsimaisten omilla joukoilla. Tämä ei ehkä ole poliittista realismia, mutta minusta tässä keskustelussa pitää olla päättäväinen sävy ja olla itse asettamatta sellaisia rajoja, jotka lopulta oikeastaan sanellaan Kremlistä käsin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Yrttiaho, olkaa hyvä.

14.45 **Johannes Yrttiaho vas** (vastauspuheenvuoro): Puhemies! Kun pääministeri Marin vieraili Kiovassa maaliskuussa 2023, hän ilmoitti tukevansa Ukrainan Nato-jäsenyyttä. Se

Pöytäkirjan asiakohta PTK 76/2025 vp

oli monille yllätys, mutta maailmalla mediahuomion vei se, että samalla matkalla Marin osallistui sodassa kaatuneen tunnetun uusfasistin hautajaisiin.

Mitä tulee Ukrainan Nato-jäsenyyteen, Orpon hallitus on jatkanut edeltäjänsä linjalla. Valtioneuvoston selonteossa, joka on myöhemmin tänään käsittelyssä, todetaan Suomen edistävän Ukrainan Nato-jäsenyyden tulevaisuutta peruuttamattomana, väistämättömänä liittokunnan sitoumuksena, jossa edetään jatkuvasti. [Oikealta: Hyvä!] Useampi Naton jäsenmaa kuitenkin vastustaa Ukrainan jäsenyyttä sotilasliitossa. Myös Yhdysvallat on useaan kertaan todennut, ettei se enää kannata Ukrainan Nato-jäsenyyttä. Se olisi este sodan rauhanomaiselle ratkaisulle. Pääministeri Orpo, miksi hallitus antaa yhä tukensa Ukrainan Nato-jäsenyydelle, vaikka sen tiedetään olevan rauhan este? [Sanna Antikainen: Uskomatonta!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ledamot Wickström, varsågod.

14.46 **Henrik Wickström r** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies, värderade talman! Euroopan turvallisuustilanne on pysyvästi muuttunut, ja viimeiset ja aamun tapahtumat ovat jälleen osoitus siitä. Venäjä on uhka koko Euroopalle, ja se meidän on otettava todellakin vakavasti.

Haluan kiittää pääministeriä todella hyvästä puheenvuorosta, johon sisältyivät käytännössä kaikki ne keskeisimmät asiat. Ehkä tärkein niistä on tällä hetkellä se, että Ukraina tarvitsee kaiken tuen. Siinä Suomi ja moni muu — varsinkin itäpuolen maa, sanotaanko — EU:n sisällä on toiminut esimerkillisesti. Tässä on myöskin Suomen tärkeä tehtävä huolehtia siitä, että tuki Ukrainalle ei lopu.

Pidän myöskin hyvin tärkeänä sitä, että hallitus hyvin parlamentaarisesti haluaa edistää näitä asioita. Monessa muussa maassa löytyy myöskin eripuraa siitä, millä tavalla vaikkapa tuetaan Ukrainaa, ja sen takia on tosi tärkeää, että täältä meidän eduskunnasta lähtisi yhteneväinen viesti — pois lukien ehkä edellisen puheenvuoron viesti, minkä edustaja tässä totesi — että me täällä Suomen eduskunnassa tuetaan Ukrainaa niin kauan kuin tarve vaatii.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Östman, olkaa hyvä.

14.48 **Peter Östman kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ukrainan tukeminen on, niin kuin moneen kertaan täällä salissa on todettu, samalla koko Euroopan puolustamista.

Pääministeri Orpo, alleviivasitte puheessanne aivan oikeutetusti, että Suomen raja on myös EU:n ja Naton raja ja että meillä on ainakin täällä Suomessa selkeä visio eli se, että Euroopan pitää viidessä vuodessa tulla yksiselitteisesti niin vahvaksi, ettei Venäjälle tulisi mieleenkään lähteä testaamaan puolustustahtoaamme ja -kykyämme. Siksi kaikkien EU-maiden on syytä pohtia vakavasti, millaista konkreettista lisäapua voimme yhdessä tarjota Ukrainalle lukuisten pakotteiden lisäksi.

Arvoisa pääministeri, millaisen arvioitte muiden EU-maiden tahtotilan nyt olevan? Löytyykö yhteistä visiota, yhteistä strategiaa ja päättäväisyyttä nyt, kun meidän rajoja testataan?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Sirén, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 76/2025 vp

14.49 **Saara-Sofia Sirén kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pian tulee 12 vuotta siitä, kun Venäjä liitti laittomasti Krimin itseensä, ja jälkikäteen arvioiden on aivan selvää, että Euroopan reaktio ei ollut riittävän päättäväinen. Yli kolme vuotta sitten Venäjä aloitti täysmittaisen bruttaalin hyökkäyssotansa Ukrainassa, ja on selvää, että tuolloin reaktio ei ollut riittävän selkeä ja voimakas Euroopalta.

Nyt viime yönä EU-jäsenmaa, Nato-jäsenmaa Puolan ilmatilaa on Venäjän toimesta loukattu. On erittäin tärkeää varmistaa, että nyt reaktiomme ja viestimme on selkeä ja päättäväinen.

Kiitos pääministerille ja valtiojohdolle selkeäsanaisesta, päättäväisestä viestistä ja yhteistyöstä läpi tämän salin yhtä soraääntä lukuun ottamatta. Meidän on välttämätöntä varmistaa, että yhtenäisyys ja päättäväisyys toteutuvat myös Euroopan unionin pöydässä. Niin kuin pääministeri sanoi, [Puhemies koputtaa] kysymys on koko Euroopan turvallisuudesta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Mäenpää, olkaa hyvä.

14.50 **Juha Mäenpää ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Viime yönä Puolan ilmatilaa on loukattu, ja näyttää siltä, että venäläisiä drooneja on lentänyt Puolaan tarkoituksella. Haluan muistuttaa, että on myös vielä sellainen vaihtoehto, että ne ovat lentäneet sinne häirinnän johdosta. Todennäköisenä pidän sitä, mitä täällä salissa on puhuttu, mutta haluan kuitenkin muistuttaa tämmöisestä asiasta.

Yhteinen pitkä raja, 1 340 kilometriä, joka meillä on Venäjän kanssa, on nyt Naton raja, ja se on myös Naton ja Venäjän sekä Euroopan unionin ja Venäjän raja. Meidän tulee erityisesti huolehtia turvallisuudestamme.

Nyt kun täällä salissa puhutaan hyvin paljon asiasta, josta kokoomuksen edustaja käytti sanaa ”turvakuu”, mutta käytetään usein sanaa ”turvallisuusjärjestely”, niin minun mielestäni on vähän vaarallista puhua turvakuusta, koska kansainvälisessä kielessä tämä saattaa vaikuttaa enemmän provokatiiviselta kuin mitä se tällä hetkellä on. [Puhemies koputtaa] Elikkä toivon, että pääministeri voisi hiukan avata tätä asiaa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kaarisalo, olkaa hyvä.

14.51 **Riitta Kaarisalo sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Arvoisa pääministeri! Viimeöiset tapahtumat Puolassa ovat uusin huolestuttava käänne Venäjän hyökkäyssodassa Ukrainaan. Me tarvitsemme tarkempaa ja syvällisempää analyysiä tapahtuneesta, mutta selvää on, että epävarmuus Euroopassa kasvaa ja kaikessa vakavuudessaan asia on nimenomaan Euroopan yhteinen, Suomen kannalta äärimmäisen oleellinen.

On selvää, että sodan eskalaatioriski on kasvanut ja toisaalta niin Eurooppaa kuin Natoa nyt testataan. Euroopassa todella tarvitaan nyt sisäistä yhtenäisyyttä, sillä vain mahdollisimman laaja yksituumaisuus ja päättäväisyys mutta ennen kaikkea kyky viedä tehtyjä päätöksiä käytäntöön osoittaa uskottavuutta, jota EU toimijana nyt tarvitsee.

Olisin kysynyt, arvoisa pääministeri: mikä on arvionne siitä, millä tavalla seuraavat lähiajan askelmerkit tulevat muotoutumaan ja etenemään ja mikä on Suomen rooli tässä kehityskulussa? [Puhemies koputtaa] Tiedämme, että Venäjä seuraa tilannetta tarkasti.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 76/2025 vp

14.53 Hannu Hoskonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kiitoksia tästä arvokkaasta keskustelusta ja pääministerin antamista tiedoista.

Tilanne Euroopassa on kieltämättä vakava, ja tuolla itärajan pinnassa elävänä ihmisenä tuon sieltä itärajan ihmisten viestin tänne eduskuntaan. Itärajan pinnan ihmisille, niille kunnille ja niille elinkeinon harjoittajille ja yrittäjille, tämä viesti, mitä budjetin kautta meille on tullut, on todella synkkä. Se on ollut jyrkkä pettymys — mieli tekisi sanoa pahemmin. Meille on luvattu yhdeksän hyvää ja kymmenen kaunista, mutta mitään emme ole vielä saaneet. Rajaseudun kansa on kyllä sitkeää porukkaa ja uskoo isänmaahan, mutta toivomme, että se usko olisi myös hallituksessa, koska olemme jääneet yksin.

Ja nyt kun te mainitsitte, kunnioitettu pääministeri, sen, että EU:n kautta tulee näitä erilaisia puolustukseen liittyviä rahoja, niin toivon, että käytätte siitä merkittävän osan siihen, että rakennetaan tuohon itärajan pintaan se Saimaan kanava menemään rajaa pitkin Viro-lahdelle, koska se on valtava metsäteollisuuden ja koko Suomen talouden moottori. Se on vahva puolustuslinja, ja ennen kaikkea se auttaa suomalaista taloutta ja vientiteollisuutta eteenpäin. Tällä menolla, mitä Itä-Suomi on kokenut... [Puhemies koputtaa] Kyllä me jaksamme uskoa asiaamme, mutta usko alkaa kyllä kieltämättä horjua.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Myönnän vielä vastauspuheenvuoron edustaja Kivelälle, ja sen jälkeen annan vastauspuheenvuoron pääministeri Orpolle. — Edustaja Kivelä, olkaa hyvä.

14.54 Mai Kivelä vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä, Suomen tulee toimia aktiivisesti sen eteen, että koko Eurooppa tukee Ukrainaa vahvasti ja mahdollisimman yhtenäisesti ja että Ukrainaa tuetaan kaikin tavoin myös aselevon ja rauhan aikana.

Ja kuten täällä on nostettu esiin, Eurooppa voisi ja Euroopan pitäisi tehdä enemmän esimerkiksi pakotteiden tai varjolaivaston osalta. Samaan aikaan on selvää, että tässä tilanteessa Euroopan täytyy ottaa enemmän vastuuta omasta turvallisuudestaan ja vähentää riippuvuuttaan Yhdysvalloista, myös asehankintojen osalta. Tällä hetkellä yli 60 prosenttia EU-maiden puolustushankinnoista suuntautuu Yhdysvaltoihin. Me siis rahoitamme Yhdysvaltojen puolustusteollisuutta samalla, kun teemme itsemme siitä riippuvaiseksi. Tämä ei ole kestävä eikä järkevää, eli järkevää olisi käyttää nämä pakolliset menot oman teollisuutemme ja osaamisemme kehittämiseen.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, viisi minuuttia, olkaa hyvä.

14.55 Pääministeri Petteri Orpo: Arvoisa herra puhemies! Hyvät edustajat, kiitoksia erinomaisista puheenvuoroista, rakentavasta hengestä. Tämä on todellakin tärkeää tällaisena aikana, ja uskon, että suomalaiset arvostavat sitä, että me olemme täällä yksituumaisia.

Edustaja Heinonen kysyi viestistämme suomalaisille. Tämä on ensimmäinen viesti: Me ollaan yksituumaisia näissä kysymyksissä. Toinen viesti on se, että ei suomalaisen tarvitse olla huolissaan. Meillä on maailman parhaat viranomaiset hereillä 24/7. Me ollaan sotilasliitto Naton jäsen. Meillä on oma vahva puolustus. Me ollaan hereillä. Me ollaan kokonais-turvallisuuden suurvalta. Meillä on vahvaa resilienssiä. Me pystytään huolehtimaan suomalaisten turvallisuudesta. Suomeen ei kohdistu mitään välitöntä tai suoraa uhkaa. Se uhka on Ukrainassa. Se on Venäjän hyökkäyssota Ukrainaa ja Ukrainan kansaa vastaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 76/2025 vp

No, sitten tähän Puolaan. Siitä vielä se, että tämän 4 artiklan aktivointi on erittäin perusteltua, ja se on nyt kahdeksas kerta, kun Nato sitä käyttää, ja ensimmäinen kerta Suomen jäsenyyden aikana, kun se on otettu esille. Se on tapa, jolla saadaan tilannekuva ja jolla tuetaan maata, joka kokee turvallisuutensa uhatuksi tai on joutunut tällaisen konfliktin kohteeksi. Tämä on hyvä ja luonnollinen tapa, ja silloin myöskin haetaan yhdessä vastausta, miten voidaan mahdollisimman hyvin tukea.

Sitten seuraavaksi tähän meidän oman puolustuksemme vahvistamiseen, eurooppalaisen puolustuksen vahvistamiseen ja Ukrainan tukemiseen. Ensinnäkin Ursula von der Leyenin viestit, kun hän vieraili Suomessa kaksi viikkoa sitten, olivat erinomaisen hyviä, mutta nyt ne viestit vasta hyviä olivatkin, kun hän oli selvästi miettinyt näitä asioita; ne kokemukset jo pitkältä ajalta hänelle, mutta vielä se vahvistettu viesti siitä, että me olemme etulinjan maa, ovat perillä. Tänään tosiaan hänen puheessaan oli aivan selkeät viestit: Venäjä on Euroopan pysyvä uhka. Euroopan pitää vahvistaa puolustustaan. Laaditaan puolustuksen tällainen kausisuunnitelma ja tarkastellaan, että viidessä vuodessa päästään visioon. Vahvistetaan eurooppalaista puolustusteollisuutta niin, että meidän ei tarvitse olla riippuvaisia Yhdysvalloista. Käytetään rahat Euroopan puolustuksen vahvistamiseen tilaamalla Euroopasta ja Suomen rahat tilaamalla suomalaiselta puolustusteollisuudelta, joka on vahvassa kasvussa. Eli tämä on selvä. Mutta meidän viestimme on kuultu, ja tämä on äärettömän tärkeää.

Itärajan vahvistamiseen tulee toimia, Itä-Suomen vahvistamiseen 1,6 miljardia, rajaturvallisuuden vahvistamiseen ja elinvoimaan — tämä siihen päälle, että maakuntalennot turvataan ja kantaverkkoa vahvistetaan ja monia muita keinoja. Itä-Suomi on meille kaikille yhteinen asia. Se on Euroopan raja, Naton raja, se on Suomen raja, ja Itä-Suomi ja se turvallisuudentunne siellä on oleellinen osa Suomea.

Euroopan yhtenäisyys: Yhtä soraääntä lukuun ottamatta Eurooppa on yhtenäinen. Tämä asia pitää pystyä ratkaisemaan. Jos ei 27 maan voimin löydy, niin sitten päätetään 26 maan voimin, vaikka artikla 7:ää käyttämällä. [Tytti Tuppurainen: Oikein!] Pitää löytyä tapa.

Von der Leyenin puheessa tänään nousi voimakkaasti esille sanktioiden vahvistaminen, varjolaivaston kuriin laittaminen, venäläisestä fossiilisesta irti pääseminen ja myös sen vahtiminen, ettei tämä järjestelmä vuoda. Ne viestit olivat tässäkin suhteessa hyvin vahvoja, myös jäädytettyjen varojen käyttäminen.

Turvajärjestelyistä vielä, nimenomaan turvajärjestelyistä: Se pitää sisällään poliittiset, taloudelliset ja sotilaalliset järjestelyt. Turvatakuut on aivan eri kysymys. Natolla on kyse turvatakuista. Se on paljon suurempi kysymys, ja se on ehdottomasti asia, joka vaatii aivan erilaista pohdintaa. Mutta turvajärjestelyissä me ollaan mukana. Me nytkin olemme turvajärjestelyissä mukana: 29 sotilaallista tukipakettia, humanitääristä tukea, monenlaista kahdenvälistä yhteistyötä Ukrainan kanssa. Me pystymme osallistumaan, me tulemme osallistumaan, mutta se tapa — me teemme yhdessä sen valinnan, kun me näemme, mikä se turvajärjestelyjen kokonaisuus on myös sotilaalliselta osalta. Tämä on välttämätöntä, mutta Ukrainan oman armeijan vahvistaminen on avain. Se on kaiken avain, ainut todellinen armeija Euroopassa sotakokemuksella, uudella teknologialla. Jos me vahvistamme Ukrainan armeijaa, se on nopein ja paras tapa. Se vaatii myös rahaa, ja siksi Euroopan unionin on aloitettava seuraavan pitkäkestoisen ja tukevan Ukrainan tukivälineen valmistelut, ja tämä on välttämätöntä. Muuten se lankeaa yksittäisten jäsenmaiden kontolle, ja kuten on nähty, se ei välttämättä mene ihan tasapuolisesti.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 76/2025 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Myönnän vielä minuutin mittaisen vastauspuheenvuoron puolustusministeri Häkkäselä, olkaa hyvä.

15.00 Puolustusministeri Antti Häkkänen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Erittäin tärkeää puolustuksen keskustelua. Kiitos yhtenäisyydestä ja päättäväisyydestä.

Muutama kommentti:

Ensinnäkin Puolan osalta siitä, mitä on tapahtunut. Se on Venäjältä vaarallista toimintaa, mutta ei yllättävää. Ihmiset voivat olla rauhallisin mielin. Siitä asiasta hyvin tiiviissä vuoropuhelussa, itse asiassa yöstä lähtien, on ollut tiedonvaihtoa, ja nyt jo arvioidaan tietysti se, minkälaisia jatkotoimenpiteitä asian osalta tarvitaan.

Ukrainan puolustuksen osalta katse palloon. Ukrainan asevoimien ja yhteiskunnan tukea lisää. Sitä tarvitaan ja painetta Venäjälle, että sinne rauhanpöytään tullaan. Sen jälkeen vasta on aika muille turvallisuusjärjestelyille.

Suomen puolustuksen osalta pitää muistaa, että Euroopassa ei ole mitään muuta tosiasiallista päätöksentekoa kuin jäsenmaiden parlamentit, jotka päättävät, panostetaanko rahaa puolustukseen ja lainsäädännön vahvistamiseen vai ei. Tätä sanon joka puolella Eurooppaa. Jokaisen jäsenmaan, Natossa ja EU:ssa, on siellä parlamentissa tehtävä ne päätökset. Ja nyt, kun parlamentaarinen keskustelu tästä alkaa, me ollaan sitouduttu Naton viiteen prosenttiin. Me käydään hyvin perusteellisesti, mitä seuraavan vuosikymmenen aikana Suomen puolustuksen vahvistamiseksi tarvitaan suhteessa Venäjään ja heidän liittolaisensa muodostamiin uhkakuviin. Me käydään samalla myös läpi tiettyjä Euroopan puolustuksen järjestelyjen tarpeita, jotka ovat meille myös yhtä tärkeitä, eli että meidän eurooppalaiset kumppanit myös panostavat puolustukseen. [Puhemies koputtaa] He ovat viime kädessä sitten meidän tukena ja turvana.

Keskustelu päättyi.

Asian käsittely päättyi.